

Charakterystyka rasowa i biometryczna koni użytkowanych w hipoterapii na przykładzie dwóch ośrodków terapeutycznych

Robert Palacz, Angelika Cieśla

Akademia Rolnicza w Szczecinie, Katedra Hodowli Koni,
ul. Doktora Judyma 24, 71-466 Szczecin

Celem pracy była analiza struktury rasowej i biometrycznej koni wykorzystywanych w hipoterapii, z uwzględnieniem doboru koni do schorzenia pacjenta. Badania przeprowadzono w dwóch ośrodkach rehabilitacyjnych, w których zajęcia z hipoterapii prowadzą wykwalifikowani instruktorzy. Łącznie zebrano dane dotyczące 16 koni wykorzystywanych do zajęć terapeutycznych. W ośrodkach użytkowano głównie konie należące do ras uważanych za przydatne do hipoterapii, tj. haflingery, konie huculskie, koniki polskie, konie wielkopolskie. Stwierdzono, że konie użytkowane w tym kierunku nie muszą charakteryzować się poprawnym pokrojem i harmonijną budową oraz że w uzasadnionych przypadkach możliwe jest wykorzystywanie koni młodszych (4 lata) i starszych (20 i 22 lata), o ile spełniają one pozostałe kryteria doboru koni do hipoterapii. Zaobserwowano, że 71% przypadków poddawanych rehabilitacji stanowiło mózgowie porażenie dziecięce. Przyporządkowanie koni do pacjentów z określonymi schorzeniami i w określonym wieku świadczy o indywidualnym doborze koni, uwzględniającym nie tylko schorzenie, ale rodzaj asekuracji i wykonywane przez pacjenta ćwiczenia, a także indywidualne cechy fizyczne i psychiczne konia.

SŁOWA KLUCZOWE: koń / hipoterapia / rasa / wiek / płęć / biometria

W ofercie wielu ośrodków jeździeckich coraz częściej znajduje się hipoterapia. Jednak, aby mówić o prawidłowo prowadzonej hipoterapii, muszą być spełnione określone warunki. Przede wszystkim zajęcia powinien prowadzić wykwalifikowany instruktor hipoterapii, koordynujący pracę zespołu terapeutycznego, którego centrum stanowi odpowiednio wyszkolony koń. W stosunku do konia terapeutycznego stawiane są określone wymagania pod względem rasy, płci, wieku, pokroju, cech psychicznych i umiejętności [1, 2, 9, 11]. Wśród ras przydatnych do hipoterapii wymienia się najczęściej konie huculskie, koniki polskie, haflingery oraz rodzime konie półkrwi [1, 2, 5, 6, 9, 11]. Najczęściej użytkowane są wałachy [1, 2, 9, 11], chociaż wielu hipoterapeutów uważa, że klacze są szczególnie wrażliwe na potrzeby osób niepełnosprawnych [1, 7, 9]. Czasami jednak przejawiają one niekorzystną cechę, jaką jest większa wrażliwość słabizn, zwłaszcza w czasie rui [1, 7]. Izdebski [2] wskazuje też na niekorzystne dla

rehabilitacji przerwy związane z okresem okołoporodowym. Pacjenci na ogół bardzo przywiązują się do konia, na którego wsiadają po raz pierwszy, a zmiana konia często powoduje stres u pacjenta. Takich sytuacji w rehabilitacji należy unikać, zwiększając tym samym komfort pacjenta i zapewniając ciągłość prowadzenia zajęć. Także z tego powodu konie pracujące w hipoterapii muszą charakteryzować się dobrym zdrowiem, które warunkuje górną granicę wieku koni przydatnych do tego kierunku użytkowania. Dolna granica wieku koni w hipoterapii wynosi 5 lat [1, 2, 9]. Większość autorów uważa, że do hipoterapii przydatne są konie zarówno mniejsze, o wzroście 120-130 cm, jak i większe, powyżej 150 cm [1, 6, 8, 9], ale istnieją też opinie, że konie te nie powinny być większe niż 150 cm [3, 4, 7].

Wobec tak licznych wymagań stawianych koniom do hipoterapii, warto zwrócić uwagę, jakie konie sprawdzają się w działających od dłuższego czasu ośrodkach hipoterapii. Takie informacje mogą stanowić cenne wskazówki dla nowo powstających ośrodków terapeutycznych, ułatwiając wybór odpowiednich koni.

Celem pracy była analiza struktury rasowej i biometrycznej koni wykorzystywanych w hipoterapii, z uwzględnieniem doboru koni do schorzenia pacjenta.

Materiał i metody

Badania przeprowadzono w dwóch ośrodkach rehabilitacyjnych: Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji Zabajka w Stawnicy k. Złotowa oraz Fundacji Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych w Toruniu, w których zajęcia z hipoterapii prowadzi wykwalifikowani instruktorzy.

Łącznie zebrano dane dotyczące 16 koni wykorzystywanych do zajęć terapeutycznych, które obejmowały: rasę, płęć, wiek i wymiary biometryczne. Na podstawie wykonanych pomiarów obliczono następujące indeksy budowy: obwodu klatki piersiowej, kościistości, długości tułowia, wysokości w krzyżu, głębokości oraz eurysomii.

Na podstawie dokumentacji prowadzonej przez instruktorów hipoterapii zebrano podstawowe dane dotyczące pacjentów (wiek rehabilitowanego, schorzenie) i doboru koni do pacjentów.

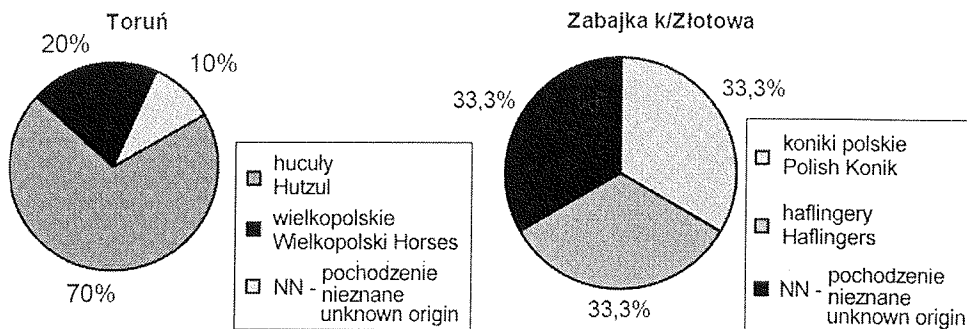
Uzyskane dane, zestawione w tabelach i na wykresach, poddano analizie statystycznej, wykorzystując pakiet Statistica 6.0.

Wyniki i dyskusja

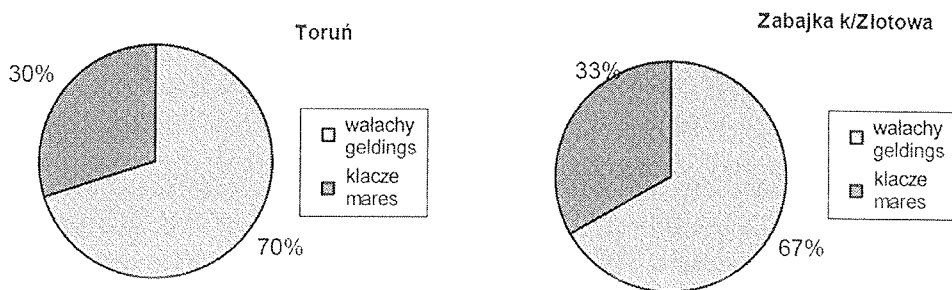
Dane dotyczące rasy, płci, wieku i charakterystyki biometrycznej koni wykorzystywanych do hipoterapii w Fundacji Ducha w Toruniu oraz Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji Zabajka przedstawiono na wykresach 1-2 i w tabelach 1-2.

W Fundacji Ducha w Toruniu przeważającą rasą były konie huculskie – 70% (rys. 1). Konie huculskie, według Kosiniaka-Kamysza i wsp. [6], są uważane za jedną z lepszych ras, które można wykorzystywać w zajęciach hipoterapeutycznych. Potwierdzają to także obserwacje Kapronia i Nowak [5], w których spośród 55 koni do hipoterapii najliczniejszą grupę stanowiły huculy (22 osobniki). Pozostałe konie użytkowane

w Fundacji Ducha były rasy wielkopolskiej (20%) i o nieznanym pochodzeniu (10%). W Zabajce w zajęciach terapeutycznych użytkowano trzy grupy koni (po 33,3%), tj. haflingery, koniki polskie oraz konie o nieznanym pochodzeniu (rys. 1). Konie o nieznanym pochodzeniu nie są rzadkością w ośrodkach terapeutycznych. W badaniach Nowickiej-Posłusznej i Bielawskiej [7], spośród 15 koni użytkowanych w hipoterapii w 3 ośrodkach, aż 6 było nieznanego pochodzenia. Kaproń i Nowak [5] zwracają uwagę, iż koniki polskie, prymitywna rodzima rasa, są szczególnie przydatne do zajęć terapeutycznych, aczkolwiek często przejawiają żywszy temperament. Jednak w Zabajce zostały wprowadzone do zajęć osobniki spokojne i zrównoważone, po specjalnym przeszkoleniu metodą Pata Parellego, podobnie jak haflingery użytkowane w tym ośrodku. Wśród 16 koni użytkowanych w omawianych ośrodkach 13 reprezentowało rasy najczęściej wymieniane w literaturze, jako nadające się do hipoterapii [1, 2, 6, 9].

Rys. 1. Struktura rasowa koni wykorzystywanych do hipoterapii w badanych ośrodkach
Fig. 1. Breed structure of horses used in hippotherapy in the examined centres

Rys. 2. Struktura płci koni wykorzystywanych do hipoterapii w badanych ośrodkach
Fig. 2. Sex structure of horses used in hippotherapy in the examined centres

Przeważającą grupę koni wykorzystywanych do terapii w obu ośrodkach stanowiły wałachy (rys. 2). Jest to zgodne z zaleceniami wielu autorów [1, 2, 9, 11], którzy uważają, że wałachy są spokojniejsze, nie przechodzą przemian hormonalnych i dlatego łatwiej nad nimi zapanować, co jest bardzo ważne podczas zajęć. W omawianych ośrodkach nie użytkowano ogierów, co jest zgodne z zaleceniami wielu autorów [1, 11]. Jednak obserwacje Nowickiej-Posłusznej i Bielawskiej [7] wykazały, że istnieją ośrodki, w których ogiery są używane; wśród 15 koni terapeutycznych znalazł się jeden ogier, a klacze stanowiły 13%. W analizowanych ośrodkach klacze stanowiły 30% stada w Fundacji Ducha oraz 33% stada w Zabajce.

Tabela 1 – Table 1

Wiek, parametry pokrojowe i długość kroku koni użytkowanych w hipoterapii
Age, body conformation measurements and step length in horses used in hippotherapy

Wyszczególnienie Specification	Toruń				Zabajka			
	\bar{x}	Sd	min.	max.	\bar{x}	Sd	min.	max.
Wiek (lata) Age (years)	7,6		4	12	10		4	22
Wysokość w kłębie (cm) Height at withers (cm)	139,2	11,67	130	165	141,2	4,54	137	147
Obwód klatki piersiowej (cm) Chest girth (cm)	159,1	12,56	147	172	158,0	8,94	140	164
Obwód nadpęcia (cm) Cannon circumference (cm)	18,6	1,51	16	21	19,1	2,99	15	24
Wysokość w krzyżu (cm) Height in sacrum (cm)	141,1	9,40	132	158	142,2	3,19	138	147
Skośna długość tułowia (cm) Oblique trunk length (cm)	128,5	11,30	115	150	131,5	9,98	123	144
Głębokość klatki piersiowej Chest depth (cm)	77,7	6,02	70	90	76,5	5,43	69	80
Długość kroku (cm) Step length (cm)	132,5	12,23	120	152	147,5	9,87	130	160

Średni wiek różnych grup rasowych koni do hipoterapii, określony w badaniach Kapronia i Nowak [5], wahał się od 5 do 12,2 lat. Przedstawiony w tabeli 1 średni wiek koni terapeutycznych w Fundacji Ducha wynosił 7,6 roku, natomiast w Zabajce – 10 lat. Jest to wiek mieszczący się w przedziale podawanym przez wielu autorów za odpowiedni dla koni kwalifikowanych do hipoterapii [1, 9]. Wśród 10 koni, które są użytkowane w Fundacji Ducha nie stwierdzono koni poniżej 4 roku życia. Trzy konie w wieku 4 lat zostały włączone z sukcesem do zajęć, po wcześniejszej wnikliwej analizie ich zachowań i umiejętności. Również w Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji Zabajka użytkowano 3 konie w wieku 4 lat. Do rehabilitacji mogą być także wykorzystywane konie w wieku powyżej 20 lat, o ile pozwala na to ich zdrowie i kondycja oraz nie obserwuje się negatywnych zmian w chodzie. Potwierdzają to obserwacje Nowickiej-Posłusznej i Bielawskiej [7], w których, wśród 15 koni do hipoterapii, stwierdzono 6 osobników liczących 18 i 19 lat oraz jednego 24-letniego.

Wysokość w kłębie koni użytkowanych w badanych ośrodkach wahała się od 130 do 165 cm (tab. 1). Średnia wysokość w kłębie koni w Fundacji Ducha wynosiła 139,2 cm, a w Zabajce – 141,16 cm. W badaniach Nowickiej-Posłusznej i Bielawskiej [7] średnia wysokość w kłębie koni terapeutycznych wynosiła 148,9 cm, przy wahaniami od 129,5 cm do 167 cm, a więc w zakresie zbliżonym do uzyskanego w badaniach własnych. Wysokość w kłębie koni z Zabajki nie przekroczyła 150 cm, co jest zgodne z zaleceniami Grochmal [3], Hoeck [4] oraz Nowickiej-Posłusznej i Bielawskiej [7]. Należy wziąć pod uwagę, że pacjentami w tym ośrodku były tylko dzieci, a konie wyższe, o wzroście 150-160 cm, są zalecane głównie dla starszych pacjentów. Potwierdzeniem przydatności większych koni jest użytkowanie dwóch osobników o wysokości powyżej 150 cm w Fundacji Ducha w Toruniu (tab. 1).

W tabeli 1 przedstawiono także średnie, minimalne i maksymalne długości kroku poszczególnych koni użytkowanych w hipoterapii w omawianych ośrodkach. W literaturze nie ma doniesień dotyczących długości kroku u koni terapeutycznych, chociaż zwraca się uwagę na długość kroku jako istotny element doboru koni do tego typu użytkowania [4, 12]. Konie użytkowane w Fundacji Ducha charakteryzowały się długością kroku od 120 do 152 cm i u tych koni stwierdzono istotną korelację ($P \leq 0,01$) pomiędzy wysokością w kłębie a długością kroku (+0,7784). W Zabajce długość kroku koni wahała się od 130 do 160 cm i nie stwierdzono korelacji w odniesieniu do wysokości w kłębie.

W tabeli 2 przedstawiono indeksy budowy koni używanych do hipoterapii w objętych analizą ośrodkach. Średnie wartości indeksów obwodu klatki piersiowej koni w obu ośrodkach były niższe od średnich określonych przez Kapronia i Nowak [5] dla koni terapeutycznych kilku grup rasowych, spośród których najniższym indeksem odznaczały się konie małopolskie – 118,65%, a najwyższym arabomurinsulany – 128,78%.

Tabela 2 – Table 2

Indeksy budowy koni użytkowanych w hipoterapii

Body conformation indices in horses used in hippotherapy

Wyszczególnienie Specification	Toruń				Zabajka			
	\bar{x}	Sd	min.	max.	\bar{x}	Sd	min.	max.
Indeks obwodu klatki piersiowej Index of chest girth	114,67%	0,1	101,5%	129,8%	111,96%	0,01	102,19%	119,71%
Indeks kościistości Index of bonines	13,39%	0,01	12,12%	14,93%	13,57%	0,02	10,95%	16,44%
Indeks długości tułowia Index of trunk length	92,45%	0,01	84,56%	102,27%	93,47%	0,09	83,67%	101,41%
Indeks wysokości w krzyżu Index of height in sacrum	101,60%	0,05	95,76%	111,19%	100,74%	0,02	98,63%	100,74%
Indeks głębokości Index of chest depth	55,92%	0,03	51,47%	61,07%	54,16%	0,03	50,36%	57,97%
Indeks eurysonii Index of eurysonia	124,25%	0,10	109,63%	143,33%	123,51%	0,11	111,11%	140,87%

Indeksy obwodu klatki piersiowej koni z Fundacji Ducha w Toruniu wahały się od 101,5 do 129,8% (tab. 2). Wartości indeksu określonego u dwóch koni kształtowały się poniżej dolnej granicy normy, wynoszącej dla koni wierzchowych 108%, co świadczy o wąskiej kłodzie tych koni [10]. Konie w typie pośpieszno-roboczym charakteryzują się indeksem obwodu klatki piersiowej około 120%, natomiast konie pociągowe 125-130% [10]. W Fundacji Ducha użytkowano dwa konie o indeksie obwodu klatki piersiowej charakterystycznym dla koni pociągowych. Zarówno konie o najmniejszym, jak i największym indeksie reprezentowały rasę huculską. Wartości indeksów obwodu klatki piersiowej koni użytkowanych w Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji Zabajka mieściły się w granicach norm właściwych dla koni wierzchowych i wszechstronnie użytkowych, oprócz jednego konia o najniższej wartości tego indeksu, wynoszącej 102,19%. Konie do hipoterapii badane przez Nowicką-Posłuszną i Bielawską [7] charakteryzowały się indeksami obwodu klatki piersiowej w granicach od 110,91 do 132,58%, a więc nie było wśród nich koni o zaniżonej wartości omawianego indeksu, w przeciwieństwie do wyników badań własnych.

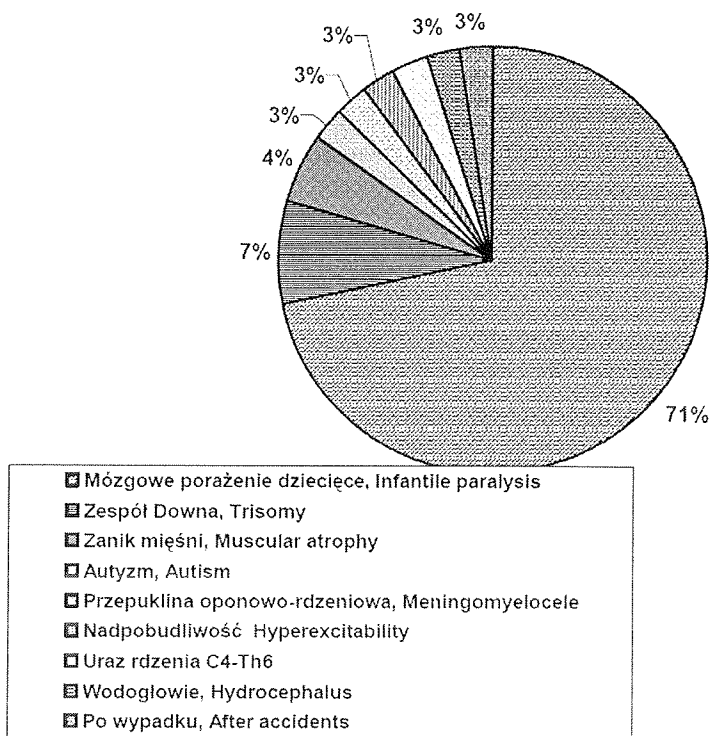
Indeks kośćcistości powinien się zawierać w granicach od 12% u koni wierzchowych do 15% u koni zaprzęgowych [10]. Wartości tego wskaźnika u większości badanych koni generalnie mieściły się w podanych granicach, jedynie jeden osobnik użytkowany w Zabajce charakteryzował się zbyt niskim indeksem – 10,95%. W badaniach Nowickiej-Posłuszonej i Bielawskiej [7] minimalne i maksymalne wartości indeksu kośćcistości koni do hipoterapii wahały się w prawidłowym zakresie od 11,98 do 14,56%. Natomiast Kaproń i Nowak [5], badając parametry pokrojowe koni różnych ras użytkowanych w hipoterapii, stwierdzili, że najwyższym średnim indeksem kośćcistości charakteryzują się szetlandy – 15,46%, a najniższym konie arabskie – 12,67%. W niniejszych badaniach maksymalną wartością tego indeksu (16,44%) charakteryzował się koń o nieznanym pochodzeniu.

W świetle wyników Kapronia i Nowak [5], konie użytkowane w omawianych ośrodkach charakteryzowały się zbyt niskim indeksem długości tułowia, wynoszącym średnio niewiele ponad 90% (tab. 2). W badaniach wspomnianych autorów średnie wartości indeksu długości tułowia dla poszczególnych grup rasowych koni terapeutycznych przekraczały 100% i wahały się od 100,93% u koni małopolskich do 111,18% u koników polskich. Natomiast przedstawiona w tabeli 2 średnia wartość indeksu wysokości w krzyżu u wszystkich koni zbliżona była do 100%, co jest wartością prawidłową i zbliżoną do wyników wspomnianych wyżej autorów [5]. Wartości określone u poszczególnych koni wahały się w granicach 95,76-111,19% (tab. 2), przy czym maksymalną wartość tego indeksu, świadczącą o znacznym przebudowaniu, obserwowano u konia NN.

U wszystkich koni stwierdzono wysokie wartości indeksu głębokości klatki piersiowej, przekraczające 50%. Jak podają Walkowicz i Jodkowska [10], indeksy te powinny być jak najwyższe, bez względu na kierunek użytkowania. Średnie wartości określone u koni w obu ośrodkach były zdecydowanie wyższe od średnich indeksów głębokości określonych przez Kapronia i Nowak [5], wahających się od 45,1% u koni małopolskich do 47,08% u arabomurinsulanów.

Indeks eurysomii charakteryzuje typ użytkowy koni [10]. Średnia wartość tego wskaźnika u koni w omawianych ośrodkach jest właściwa dla koni pociagowych (powyżej 115%), aczkolwiek u poszczególnych koni wartości tego indeksu zawierały się w granicach 109,63-143,33%, a obie wartości obserwowano u koni rasy huculskiej. Wśród koni użytkowanych w hipoterapii objętych badaniami przez Kapronia i Nowak [5], najniższym średnim indeksem eurysomii, wynoszącym 109,68%, charakteryzowała się grupa kuców szetlandzkich, a najwyższą średnią autorzy określili u arabokoników – 120,61%.

Zaobserwowano, iż konie wykorzystywane do hipoterapii w obu ośrodkach charakteryzowały się różnymi wartościami wymiarów i indeksów budowy w obrębie rasy, często też były to wartości niewłaściwe dla danej rasy czy typu użytkowego. Strauß [9] i Cieśla [1] uważają, że koń do pracy w hipoterapii nie musi charakteryzować się poprawnym eksterierem, a zróżnicowanie w danym ośrodku koni pod względem pokroju ułatwia indywidualny dobór konia do każdego rehabilitowanego. Potwierdzają to wyniki badań własnych. Fakt, że wymiary bezwzględne oraz indeksy budowy objętych analizą koni niejednokrotnie nie odpowiadały wzorcom rasowym i świadczyły o nieprawidłowej oraz nieharmonijnej budowie, nie wpływał na ich przydatność do hipoterapii.

Rys. 3. Rozkład schorzeń poddawanych rehabilitacji w badanych ośrodkach
 Fig. 3. Distribution of illnesses subjected to rehabilitations in the examined centres

Jak wynika z danych przedstawionych na rysunku 3, najczęstszym schorzeniem poddawanych rehabilitacji w Fundacji Ducha i Zabajce było mózgowe porażenie dziecięce (71%), które jest najczęściej usprawniane przez hipoterapię. Kosiniak-Kamysz i wsp. [6] podają, że przypadki te stanowią 41,48% schorzeń. Drugą pod względem liczebności grupę schorzeń w opinii wspomnianych autorów stanowił autyzm (20,74%), a zespół Downa (5,92%) znalazł się na piątym miejscu. W ośrodkach objętych niniejszą analizą przypadki autyzmu stanowiły 3%, natomiast liczniejsza była grupa pacjentów z zespołem Downa (7%).

Każdy przypadek poddawany rehabilitacji w omawianych ośrodkach konsultowany był przez lekarza, rehabilitanta i hipoterapeutę. Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że hipoterapia była stosowana w procesie rehabilitacji jako metoda wspomagająca, obok metody Peto, Domana, Wojty czy metody NDT-Bobath. Pacjenci uczestniczący w zajęciach mieli od 4 do 27 lat, ale z obserwacji wynika, że wiek i wzrost nie był podstawowym i jedynym kryterium doboru konia. W omawianych ośrodkach konie dobierane były do każdego przypadku indywidualnie, w zależności od schorzenia i zastosowanej asekuracji oraz ćwiczeń, jakie wykonywał pacjent.

Każdy z koni, który był użytkowany w hipoterapii, musiał niejednokrotnie wytrzymać ataki złości pacjentów w postaci szarpania za uszy, grzywę, kopania itp. Wymaga to od zwierząt ogromnej cierpliwości i łagodnego usposobienia oraz potwierdza fakt, że zasadniczym kryterium doboru koni do hipoterapii są ich cechy psychiczne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że:

- zastosowanie w omawianych ośrodkach głównie koni ras uważanych za szczególnie przydatne do hipoterapii, świadczy o przemyślanym doborze koni pod względem rasy (haflingery, konie huculskie, koniki polskie, konie wielkopolskie);

- w uzasadnionych przypadkach możliwe jest wykorzystywanie koni młodszych (4 lata) i starszych (20 i 22 lata), o ile spełniają one pozostałe kryteria doboru koni do hipoterapii;

- pokrój nie stanowił istotnego kryterium wyboru koni do hipoterapii; obserwacje potwierdziły, że konie z powodzeniem użytkowane w hipoterapii nie muszą charakteryzować się poprawnym pokrojem i harmonijną budową;

- przyporządkowanie tych samych koni do pacjentów z różnymi schorzeniami i w różnym wieku świadczy o bardzo indywidualnym doborze koni, uwzględniającym nie tylko schorzenie, ale rodzaj asekuracji i wykonywane przez pacjenta ćwiczenia, a także indywidualne cechy fizyczne i psychiczne konia.

PIŚMIENNICTWO

1. CIEŚLA A., 2000 – Jaki koń do hipoterapii? *Koń Polski* 10 (197), 44-46.
2. IZDEBSKI S., 1996 – Hipoterapia w świecie. *Jeźdźcy i Konie* 2, 9.
3. GROCHMAL S., 1992 – Narodziny hipoterapii. *Hipoterapia* 4, 4-6.
4. HOECK E., 1993 – Hipoterapia dla chorych na stwardnienie rozsiane (SM) – wskazania, przeciwwskazania, metodyka terapii. *Hipoterapia* 4, 16-26.
5. KAPROŃ M., NOWAK P., 2000 – Wskaźniki pokrojowe koni wykorzystywanych w hipoterapii. *Zeszyty Naukowe Przeglądu Hodowlanego* 50, 119-127.

6. KOSINIAK-KAMYSZ K., JACKOWSKI M., GEDL-PIEPZYCA I., 2000 – Przydatność koni huculskich do różnych form hipoterapii. *Zeszyty Naukowe Przeglądu Hodowlanego* 50, 129-136.
7. NOWICKA- POSŁUSZNA A., BIELAWSKA D., 1993 – Koń w hipoterapii. *Zeszyty Naukowe Przeglądu Hodowlanego* 10, 84-89.
8. SOLECKA-SZPEJDA I., 1994 – Hipoterapia – historia, doświadczenia własne, przyszłość. *Hipoterapia* 1-4 (9-12), 10-14.
9. STRAUß I., 1996 – Neurofizjologiczna gimnastyka lecznicza na koniu. Wyd. Fundacja Hipoterapia, Kraków.
10. WALKOWICZ E., JODKOWSKA E., 1997 – Hodowla i chów koni. Wyd. AR Wrocław.
11. WASILEWSKA A., 2001 – Koń do hipoterapii. *Koń Polski* 4, 32-34.
12. WYŻNIKIEWICZ-NAWRACAŁA A., 2001 – Jeździectwo w terapii, rekreacji i sporcie osób niepełnosprawnych. AWF w Gdańsku.

Robert Palacz, Angelika Cieśla

Breed and biometric characteristics of horses used in hippotherapy at two therapeutic centers

S u m m a r y

The objective of the study was to examine the breed and biometric structure of horses used in hippotherapy, with regard to the selection of the horse for the patient. The study was conducted in two rehabilitation centers, where qualified instructors were engaged. Data concern 16 horses used in hippotherapy, mainly of breeds assumed to be useful in this field: Haflinger, Hutzul, Polish Konik and Wielkopolski Horses. It was found that these horses did not have to be of a proper and harmonious conformation. In justified cases, it was possible to use younger (4-year-old) or older (20 and 22-year-olds) horses than usually, provided they matched other criteria of the selection to hippotherapy. In 71% of cases, children with the infantile paralysis were rehabilitated. Destination of certain kind of horses to patients with a particular illness indicates that the horses are selected individually. Not only the illness is taken into account, but also the kind of assistance, exercises performed by the patient and individual physical and psychical properties of the horse.

